

॥ अथ श्रीसार्वांसच्चरीत ॥ अध्याय २८ ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥
श्रीसीतारामचंद्राभ्यो नमः ॥ श्रीसद्गुरुसार्वानाथाय नमः ॥ सार्व न्हय एक देशी । सार्व सर्वभूत
निवासी । ब्रह्मांडांतली कीड मूय 'माशी । व्यापला सगल्यां भितर ॥१॥ सार्व वेदांती पूर्ण । सार्व
परब्रह्माची खूण । असो दोनूय वटयां प्रवीण । तातूतल्यानूच तें सद्गुरुपण तांकां ॥२॥ स्वता वहड
ज्ञानी गहन । करपाक जाणटा शिश्यप्रबोधन । वा आपलें स्वरूप पावनस्थान । ताचें सद्गुरुपण तांकां ॥३॥ पिता
दिता देहाक 'जनन । जल्मा फाटल्यान लागता मरण । गुरु दोगांचेंय करता निर्दाळण । ती दयाशीलताय
आनीक ॥४॥ आतां आदलें आख्यान । करात सपनाचो अध्याय श्रवण । कशे भक्तांच्या सपनांत वचून । बाबा
दिताले दर्शन ॥५॥ कोणाक सांगीत त्रिशूळ काडपाक । कोणाक खिचडी हाडपाक । कोणाची लागताले फाट
फोडपाक । घेवन बडी हातांत ॥६॥ कोणाक सपनांत वचून भिवयत । कोणाचें सोन्याचें वेसन मोडीत । संकशटां
निवारून लायत । गोडी आपल्या चरणांची ॥७॥ कशी कोणाची फाट फोडली । रगड्यान छाती धाडायली । धाव्या
अध्यायांत ही कथा सांगली । श्रोत्यांनी आयकल्या आदीच ॥८॥ फुडले कथेची अपूर्वताय । धन्य आयकुपी, धन्य
गावपीय । पावतात ऐक्य जाग्यारूच दोगूय । मेळयतात सूख अक्षय्य ॥९॥ फट कथा, निंदा असले श्रवण । ह्या

१. मूस. २. जल्म. ३. श्रीसार्वांसच्चरीता एका भक्तान सुचिल्ले प्रमाण ही कथा धाव्या अध्यायांत न्हय तर ती नारायण गांवचे

भिमाजी पाटील हांचे बाबतींत १३व्या अध्यायांत सांगल्या.

॥ पापांचे जातले क्षालन । करुया संतकथा अनुवादन । परम पावन जें सदांच ॥१०॥ आतां तेंच कथानिरुपण ।
 ॥ श्रोत्यांनो आयकात आदारान । पावला पावलार येतले दिसून । कृपाळूपण श्रीसाईंचे ॥११॥ 'राली-भाव ग्रीसी
 ॥ वेपारांत । खरेदी पुराय हिंदुस्तानांत । पसरे तांचे शारा शारांत । आसलो एक मुंबयंतूय ॥१२॥ थंयच्या अधिकान्यांच्या
 ॥ 'पदरीं । सध्या लखमीचंदाची नोकरी । भोव विस्वासू आज्ञाधारी । काम करताले मुन्हींचे ॥१३॥ रेल्वे खात्यांत
 ॥ सुरवातीक आसले । मारीर व्यंकटेश छापखान्यांत गेले । थंयच साईंचे भक्तीक लागले । आयकात तो प्रसंग ॥१४॥
 ॥ 'देशाचेर खंयूय म्हजो मनीस । आसत हजारांनी मैल पयस । हाडीन बांदून दोर पांयांक । जशें पील
 ॥ चिमणेंचे' ॥१५॥ अशें बाबांनी बरेचदां म्हणलें । बच्याच लोकांनीय तें आयकले । अणभवूय तशेच आयले ।
 ॥ सांगतां ती लिला बाबांची ॥१६॥ व्हेलीं अशीं पोरां कैक । देशदेशांतलीं शिरडीक । तांचे मदलेच लखमीचंद एक ।
 ॥ भुरंगे हें भावीक बाबांचे ॥१७॥ जेन्ना जायते जल्म घेता । नशीब कर्म उदयाक येता । तेन्नाच संतांचो सांगात
 ॥ लाभता । वता लयाक काळोख मोहमायेचो ॥१८॥ विवेक अग्नी उज्वल जाता । भाग्योदया विरक्तपण येता ।
 ॥ संचीत-कर्म नाश पावता । जाता सफळ जिवीत ॥१९॥ नदरेंत भरतकूच साईनाथ । दुसऱ्याक नासता जागो तातूत ।
 ॥ तेय दवरात बंद दोळ्यांत । साईनाथ चारूय वट्यां ॥२०॥ घडटकूच लालाजींची भेट । स्वअणभवाच्यो ते गजाली
 ॥ सांगीत । सांठोवन त्यो दवरल्यो काळजांत । सांगतां उमळशीक म्हणून ॥२१॥ 'धरणे आयले तांकां पळयात । तीय
 ॥ लिला अलोकीक । कान मन करून एक । आयकात भावीक श्रोत्यांनो ॥२२॥ वर्स एकुणीसर्शीं धांत । नातालांचे

॥**श्रीसाइरमच्चरीत्**॥ ३६

आसले दीस । शिरडीक वचपाचो योग । आयलो तेन्ना लालार्जीक ॥२३॥ तेनाच पयलें प्रत्यक्ष दर्शन । मात ह्या
 योगाचें चिन्न । म्हयन्यां आर्दीच आयिल्लें दोन । घडून तें आयकात ॥२४॥ सांताकूज गांवांत आसतना । ध्यानामनांत
 कांयच नासतना । सपन पडलें तांकां तेन्ना । पळयलें अजाप दृश्टांतंत ॥२५॥ म्हातारो एक 'दाडीवालो । साधू
 भक्तवृंदी वेडिल्लो । असो महात्मो उबो पळयलो । केलो ताका नमस्कार ॥२६॥ फुडें दत्तात्रेय मंजुनाथ । बिजूर
 आडनांवाचे गृहस्थ । आयले थंय लखमीचंद । किर्तना खातीर गणूदासांच्या ॥२७॥ दासगणूंची सदांची पद्दत ।
 मुखार बाबांचो फोटू दवरीत । ताका पळोवन लखमीचंदांक । स्मरली मुर्ती सपनांतली ॥२८॥ तेंच खाड तीच
 पिराय । तेच अवयव तेच पांय । लखमीचंदाची लागली 'लय । तोच तो महात्मो म्हणपाची ॥२९॥ आर्दीच तें
 दासगणूंचें किर्तन । तातूत तुकारामाचें आख्यान । वयल्यान त्या सपनांतल्या साधवाचें दर्शन । लालाजी तल्लीन
 जाले भोव ॥३०॥ लखमीचंद मनाचे कोमल । दोळ्यांत आयलें प्रेमाचें जल । लागली तांच्या जिवाक तळमळ ।
 मुर्ती ती प्रेमळ पळोवपाची ॥३१॥ आर्दी जी पळयली सपनांत । तशीच दिसली किर्तनांत । थंयच्यानूच उमळशीक
 मनांत । सुचना जालें आनीक कितेंच ॥३२॥ मेळत काय कोणाचो सांगात । वचपाक म्हाका शिरडींत । एकदांचें ह्या
 संताच्या चरणांत । दिसलां जावचें नतमस्तक ॥३३॥ केन्ना ताचें दर्शन जायत । केन्ना न्हायन त्या परमानंदांत ।
 लखमीचंद उरलो तळमळींत । रातदीस ते एकूच ॥३४॥ खर्चाची वेवस्था करपाक । कितें तरी उपाय जाय काडपाक ।
 दर्शन तर बेगोबेग जावपाक । जाय हीच तळमळ ताका ॥३५॥ देव सदांच भावाचो भुकेलो । पळयात कसो

चमत्कार घडलो । तेच रातीं दारांत पावलो । आठांच्या सुमाराक इश्ट ताचो ॥३६॥ दार उगडून पळयता जाल्यार ।
 उबो दारांत इश्ट शंकर । लखमीचंदाचो घेवंक विचार । आयिल्लो तो शिरडी विशीं ॥३७॥ बेत वचपाचो केडगांवाक ।
 नारायण म्हाराजांच्या दर्शनाक । पूण आतां ठाम निर्धार एक । पयलीं वचपाचो शिरडीक ॥३८॥ करचे जाचे खातीर
 यत्न । तेंच आपसूक येत चलून । लखमीचंद फुल्लो खोसयेन । मानून उपकार देवाचे ॥३९॥ घेतले बापोलभावा
 कडल्यान । पंदरा रुपया उश्णे मागून । शंकररावानूय तशेंच करून । केली तयारी वचपाची ॥४०॥ बांदलें सामानसुमान ।
 सरले भायर घरांतल्यान । काडली तिकेट वेळार वचून । धरली गाडी दोगांयनी ॥४१॥ शंकरराव व्हडले भजनी ।
 गाडयेंत भजन केलें दोगांयनी । लखमीचंद चौकसपणीं । करताले चवकशी रस्त्यांची ॥४२॥ शिरडींतलो कोणूय
 जन । मेळळ्यार ताका करून नमन । म्हणटाले सांगात बाबांचें महिमान । अणभव प्रमाण आमकां ॥४३॥
 साईबाबा व्हडले संत । नगर वाठारांत विख्यात । म्हणलें तांची कसलीय प्रचीत । आसल्यार आमकां
 सांगची ॥४४॥ डव्यांत चार मुसलमान । शिरडीं लागीं जांचें स्थान । खबरो थोड्यो तांचेय कडेन । मेळळें समाधान
 करतकूच ॥४५॥ साईबाबांची कसलीय म्हायती । आसल्यार आमकां सांगची । लखमीचंद उपाट भावार्थी ।
 विचारताले तांकां प्रेमान ॥४६॥ श्रीसाई म्हान संत । कैक वर्सा राबितो शिरडींत । म्हान ते अवलिया महंत । दिली
 अशी तांणी म्हायती ॥४७॥ अशे उलयतां उलयतना । खोसयेन मार्ग चलतां चलतना । दोगूय कोपरगांवाक पावले
 तेना । स्मरण जालें शेटीक ॥४८॥ साईक पेरां आवडटात । कोपरगांवांत तीं पिकतात । गोदावरी देगेर विकतात ।

म्हणलें दिवपाक मेळटलीं बाबांक ॥४९॥ पूण पावतकूच गोदेचे देगेर। देखावो पळोवन भुल्लुसले अपार। टांगो पावलो दुसऱ्या तिरार। विसरले विचार पेरांचो ॥५०॥ शिरडी चार गांव पयस थंयच्यान। टांगो धांवतालो नेटान। लखमीचंदाक जालें स्मरण। मेळनासलीं पेरां अशे सुवातेर ॥५१॥ अचकीत एक म्हातारी फाटल्यान। दिसली येतना पांटलो घेवन। थांबयलो टांगो तिका पळोवन। पेरांच स्वता आयिल्लीं मेळपाक ॥५२॥ लखमीचंद खोशी जाले। पेरां वेंचून घेवपाक लागले। उरिल्लांक पळोवन म्हातारेन म्हणलें। ओंपात म्हजीं म्हणून हीं बाबांक ॥५३॥ पेरांचो विसर आनी याद। म्हातारेची भेट अचकीत। तीय साईंचीच भक्त ज्युस्त। अजापले दोगूय मनांत ॥५४॥ आदीं म्हातारो दिसलो सपनांत। तोच मुखार मेळ्लो किर्तनांत। ताचीच घडये ही म्हातारी आसत। दुबावले लालाजी मनांत ॥५५॥ आसूं, मागीर टांगो सोडलो। उलयतां उलयतां शिरडी पावलो। पयसुल्ल्यान मशिदीचेर बावटो दिसलो। केलो नमस्कार दोगांयनी ॥५६॥ आंगणाच्या दारांतल्यान। वचून भितर सभामाटवांतल्यान। पळोवन बाबांची मुर्ती पयसुल्ल्यान। जालें मन सद्गदीत ॥५७॥ मागीर तयारेन पुजेचे। गेले मशिदींत भेटेक बाबांचे। यथायोग्य घेवन दर्शन तांचें। जाले खुशालभरीत दोगूय ॥५८॥ जातकूच इत्शीत दर्शन। 'लखमीचंद

१. अशीच आनीक एक गजाल. शिरडीक रामलाल नांवाचो पंजाबी ब्राह्मण रावतालो. तो मुंबयंत आसतना म्हाराज ताच्या सपनांत आयले आनी "म्हजे सरेन यो." अशें ताका सांगलें. ताणें आदीं केन्नाच म्हाराजांक वा तांचो फोटू पसून पळोवंक नासलो. ताका लागून सपनांत आयिल्ले म्हाराज कोण हें ताका कळना जालें. दुसऱ्या दिसा रस्त्यान चलतना कुशीच्या एका पसऱ्यार ताका म्हाराजांचो फोटू दिसलो. ताणें "हो कोटू कोणाचो आनी ते म्हाराज खंय आसतात?" अशें ज्ञापातापात चित्तातें. यापातापात यापाती चित्ताती चित्तातं पापात यापाता यापाता यापाता यापाता यापाता यापाता

जालो तल्लीन । विसरून गेलो भूक तान । स्वानंदजीवन पावलो ॥५९॥ घेवन हातांत शुद्ध उदक । धुयले बाबांच्या
 चरणांक । करून पुजा-केलीं श्रीफळ एक । अोंपतें भक्तीन श्रीचरणांचेर ॥६०॥ धूप दीप विठो दक्षणा । केली
 मानसपुजा प्रदक्षणा । करून फुलांहार समर्पणा । बसले मागीर चरणां कडेन ॥६१॥ लखमीचंद भक्त प्रेमळ ।
 गुरुकृपेची खोस निखळ । पळोवन साईचरण कमळ । रंगलो भोंवऱ्या भशेन ॥६२॥ आयकात तेना बाबा उलयले
 तें । “साले रास्ते में भजन करते । और दूसरे आदमी से पूछते । क्या दूसरे से पूछना ॥६३॥ सब कुछ अपने आंखों से
 देखना । क्यों दूसरे आदमी से पूछना । झूठा है क्या सच्चा सपना । कर लो अपना विचार आप ॥६४॥ मारवाडी से
 लेकर ‘उछिती । क्या जरूर दर्शन की होती । हुई क्या अब ‘मुराद पुरती’ । अजापले उतरां आयकून तीं ॥६५॥
 आपणे वाटेक केली चवकशी । बाबांक हांगा ती कळळी कशी । हेंच परम अजाप ‘मानसीं । जालें
 लखमीचंदाच्या ॥६६॥ घरांत आपणाक पडलें सपन । गाडयेत आमी केलें भजन । बाबांक कशें कळळें वर्तमान ।
 कितलें प्रचंड हें अंतर्ज्ञान ॥६७॥ आसली उमळशीक दर्शनाची । आसली चणचण पयशांची । उश्णे घेवन पुर्ती
 इत्शेची । केली तेंय कळळें बाबांक ॥६८॥ अजाप परम लखमीचंदाक । अजाप जमिल्ल्या सगल्यांक । अजाप
 सत्पद साळकां भोंवऱ्याक । कल्पने भायलें चातूर्य बाबांचें ॥६९॥ रीण काढून सुवाळे । नातर भोंवताडे देशा
 वयले । आवडनात बाबांक दुवाळे असले । शिकवण ही मुखेल हांगाची ॥७०॥ आसूं तें, सकळ भक्तांचे संगतीत ।
 हेय वताले साठ्यांच्या वाड्यांत । दनपार जातकूच जेवपाक बसत । खुशालभरीत मनान ॥७१॥ इतल्यान बाबांचो

॥श्रीसार्वसच्चरीता॥ ३६९

॥ प्रसाद म्हणून । भक्तान एका सांजो हाडून । वाडलो थोडो पानां वयल्यान । जाले तृप्त तो खावन ॥७२॥ दुसऱ्या
 ॥ दिसा बसतकूच जेवणाक । जालो सांज्याचो उगडास लालार्जींक । पूण सदांच कोण येतलो दिवपाक । उरली आस
 ॥ मनांत ॥७३॥ तिसऱ्या दिसाची नवलाय । उरिल्ले वान्शेची भरपाय । करून दीत साई माय । कशे तरेन ती
 ॥ आयकात ॥७४॥ गंध अक्षता फुलां ताटांत । घांट निरांजन पंचारत । घेवन आयले जोग मशिदींत । लागले
 ॥ विचारूंक बाबांक ॥७५॥ “कसलो हाडुया निवेद्य आयज” । तेन्ना उलयले साई म्हाराज । “सांजो ताटभर घेवन
 ॥ यो, वच । आरती पुजा कर मागीर” ॥७६॥ दवरून थंयच पुजेचें सामान । जोग तत्काळ गेले परतून । आयले परत
 ॥ शिरो घेवन । पावतलो इतलो सगल्यांक ॥७७॥ फुडे जाली दनपारची आरत । आर्दीच निवेद्य घेवन आयिल्ले
 ॥ भक्त । ताटां येवपाक जाली सुरवात । तेन्ना बाबांनी म्हणलें भक्तांक ॥७८॥ आसा दीस बरो आयचो । दिसलें
 ॥ प्रसाद जावचो शिन्याचो । वचून बेगोबेग घेवन येवचो । वांटचो सगल्यांक पोटभर ॥७९॥ मागीर भक्तांनी वचून
 ॥ हाडलीं । शिन्याचीं दोन आयदनां व्हडलीं । लखमीचंदाकूय भूक लागली । फाटूय तांची आयिल्ली भरून ॥८०॥
 ॥ पोटांत भूक फाटीक कणकण । म्हणून लखमीचंदाचें अस्वस्थ मन । बाबांच्या मुखांत तेन्ना वचन । आयलें तें
 ॥ आयकात श्रोत्यांनो ॥८१॥ “भूख लगी है अच्छा हुआ । कमर में दर्द चाहिये दवा । अब सांजे की चली है हवा ।
 ॥ करो सवार आरती” ॥८२॥ जें जें लखमीचंदाच्या मनांत । तें तें स्पृश्ट बाबांच्या उलोवपांत । उतरां बगर पडसादांत ।
 ॥ अंतर्ज्ञानी म्हाराज ॥८३॥ आसूं, आरती पूर्ण जातकर । शिरो मेळळो प्रसादा वेळार । जाली लखमीचंदाची इत्सा
 ॥ पूर्ण । खुशालभरीत जाले ते ॥८४॥ थंयच्यान बाबांचेर बसलें प्रेम । उजवाती नाल्ल माळ हांचो नेम । लखमीचंदाकूय

लाभलें 'क्षेम । पुजा उपक्रम अखंड ॥८५॥ बसली भक्ती साईंचेर । शिरडीक वचपी कोणूय मेळळ्यार । माळ दक्षणा
 उजवाती कापूर । दिताले धाडून ताचे कडल्यान ॥८६॥ कोणूय वचूं शिरडीक । कळटकूच खबर लखमीचंदाक । हो
 तीन वस्तू दक्षणे सांगाताक । धाडटाले बाबांक नेमान ॥८७॥ चावडेचे रातीं त्याच वेळार । सुवाळो पळोवपाक
 गेल्ल्या वेळार । बाबांक आयली खोंकली खर । जालो जीव कासावीस ॥८८॥ लखमीचंद म्हणटाले मनांत । किंते
 ही खोंकली दिता त्रास । कोणाची तरी लागली दिशट । म्हणुनूच येता ही खोंकली ॥८९॥ हो तर मनाचो खेल
 फकत । आयलें लखमीचंदाच्या मनांत । सकाळीं येतकूच मशिदींत । आयकात बाबांनी म्हणलें किंते ॥९०॥
 लखमीचंद येतकूच तांचे सरेन । बाबा उलयले आपूण जावन । काल जीव बेजारलो खोंकलेन । हो किंते प्रकार
 दिशटीचो ॥९१॥ दिसता म्हाका कोणाची तरी । दिशटूच लागल्या आसुंये खरी । म्हणुनूच ही खोंकली 'परोपरी ।
 हाडटा बेजार जिवाक ॥९२॥ अजापलो लखमीचंद अंतरीं । हीं उतरां म्हजींच खरीं । कशीं तीं बाबांक कळळीं
 तरी । बाबा सगल्यांच्या काळजांत ॥९३॥ मागीर तांणी म्हणलें हात जोडून । भोव खूश जालों तुमच्या दर्शनान ।
 अशीच कृपेची नदर दवरून । करात राखण म्हाराजा ॥९४॥ आतां म्हाका ह्या चरणां वीण । देवूच ना आनीक
 कोण । मन हें रमचें करूंक भजन । तुमच्याच चरणांचें सदांच ॥९५॥ म्हणलें चरणीं दवरून माथा । निरोप मागतां
 साईं समर्था । आज्ञा दिवची आमकां आतां । सांबाळात अशेच अनाथांक ॥९६॥ आसची नित्य कृपा दृश्टी ।
 जावचे न्हय केन्ना संवसारांत कशटी । मेळची तुमची नामसंकिर्तन पुश्टी । सूखसंतुश्टी पुराय ॥९७॥ आशिर्वाद उदी

घेवन । इश्टां वांगडा खुशाल जावन । मार्गात अखंड साईंगूणगायन । करीत परतलो लखमीचंद ॥१८॥ अशीच
 चिमणी आनीक एक । बांदून बाबांनी हडली शिरडीक । आयली जेना प्रत्यक्ष दर्शनाक । आयकात करणी ती
 अजापीत ॥१९॥ चिमणी-एक अस्तुरी प्रेमळ । तिचे कथेचें परम नवल । बन्हाणपूरांत दृश्टांतात सकल । पळयले
 तिणे म्हाराज साईंक ॥२०॥ केन्नाच नासले प्रत्यक्ष दर्शन । तरी ते अस्तुरेक पडले सपन । बाबांनी तिच्या दारांत
 येवन । मागले खिचडी-जेवण ॥२१॥ अस्तुरी जाली जागी रोखडीच । पळयता जाल्यार ना कोणूच । सपन तें
 तिणे रोखडेंच । सांगले सगल्यांक संपूर्ण ॥२२॥ घरकार तिचो त्याच शारांत । आसलो अधिकारी पोस्टांत । फुडे
 जातकूच बदली अकोल्यांत । केली तयारी शिरडीची ॥२३॥ दोगांय तीं व्हड भावीक । लागिल्ली साईंदर्शनाची
 उमळशीक । दिसले दृश्टांताचें कवतूक । माया अलोकीक साईंची ॥२४॥ फुडे योग्य दीस पळोवन । गेलीं दोगांय
 शिरडी वटेन । मार्गात गोमती तिर्थाक वंदून । पावलीं शिरडी गांवांत ॥२५॥ घेवन दर्शन बाबांचे प्रेमान । करून
 पुजन मनोभावान । नित्य चरण सेवा करून । जालीं सूखसंपन्न दोगांय ॥२६॥ अशें तें जोडपे खुशालकायेन ।
 गावले शिरडींत म्हयने दोन । बाबाय संतोशले खिचडी जेवणान । तांचे ते भावभक्तीन ॥२७॥ आँपचे खातीर
 खिचडी निवेद्य । आयले जोडपे तें शिरडींत । चवदाव्या दिसा मात अचकीत । उरलो निवेद्य दिवपाचो ॥२८॥ खंड
 पडिल्ल्यान संकल्पांत । अस्तुरी दुखावली मनांत । पंदराव्या दिसा दनपार जातकूच । पावली घेवन खिचडी ॥२९॥
 आसले तेना पड्डे सोडिल्ले । घेवन वांगडा भक्त आपले । बाबा आदींच जेवपाक बशिल्ले । म्हणपाचे कळले ते
 अस्तुरेक ॥३०॥ अशें जेवप चलताले तेना । भितर कोणूच वचनासले केन्ना । पूण लागिल्ले तळमळे अस्तुरेच्या

मना । थारनासलो जीव तिचो कसोच ॥१११॥ फकत खिंचडी ओंपपाचे खोसयेन । अकोल्याच्यान शिरडी मेरेन ।
 आयिल्ली जी जे तळमळीन । ती रावत ओगी कशी ॥११२॥ आयकनासतना कोणाचेंच । पढडो काढून कुशीक
 हळूच । भितर वचून स्वताच । केली इत्सापुर्ती तिणेन ॥११३॥ तेन्ना बाबांनी नवल केलें । खिंचडे खातीर इतले
 भुकेले । तीच आदीं मागपाक लागले । उबारलें ताटूच दोनांय हातांनी ॥११४॥ खोशी जाले खिंचडी पळोवन ।
 एकार एक उंडी उखलून । धादोसले त्या भक्तीपूर्ण जेवणान । दिसलें नवल सगल्यांक ॥११५॥ पळोवन बाबांची
 उमळशीक । दिसलें अजाप सगल्यांक । मागीर आयकून खिंचडीचे कथेक । दिसलें कवतूक श्रीसाईंचे ॥११६॥
 आतां फुडलें कथा आछ्यान । आयकतकूच प्रेम वाडटलें भक्तीन । सेवा करूंक एक गुजराती ब्राह्मण । आयलो
 अचकीत शिरडींत ॥११७॥ रावबहादूर 'साठ्यां कडेन । सुरवातीक केली नोकरी ताणेन । ते शुद्ध सेवेक लागून ।
 मेळळी पायरी बाबांची ॥११८॥ तीय कथा भोव गोड । जाका भक्तीप्रेमाची आवड । कशे श्रीहरी पूर्ण करताले
 लाड । इत्सा मनाची आयकात ॥११९॥ मेघा ताचें नामाभिधान । आदले संबंद साईं कडेन । शिरडी पावलो तो
 तातूंतल्यान । आयकात हें गोड कथानक ॥१२०॥ साठे अधिकारी खेड जिल्ल्यांत । थंय हो मेघा मेळळो अचकीत ।
 दवरलो ताका तैनार्तीत । शिवालयांत नित्य पुजेक ॥१२१॥ फुडें हे साठे शिरडीक आयले । थंयच तांचें
 भाग्य उदेलें । थंय म्हाराज साईं जोडले । चित्त जडलें तांचे चरणीं ॥१२२॥ भाविकांची गर्दी उपाट । पळोवन विचार
 आयलो मनांत । बांदचें एक घर ह्या गांवांत । रावपा खातीर भाविकांक ॥१२३॥ मागीर फुडारी ग्रामस्थ मेळोवन ।

॥**श्रीसार्वांसच्चरीत्**॥ ३७३

केलें तांचे जागेचें संपादन । जंय बाबा रावले सुरवातीक येवन । सुवात तीच केली निश्चीत ॥१२४॥ हे पवित्र
 सुवातेचें महिमान । चवथ्या अध्यायांतूच पूर्ण वर्णन । परत सांगपाचें ना प्रयोजन । चलोवया निरुपण
 मुखारा ॥१२५॥ आसूं, मेघाचें नशीब मोटे । लाभले रावबहादूर साठे । तेनाच तो लागलो परमार्था वाटे । बरोच
 आगरो केल्ल्यान तांणी ॥१२६॥ परिस्थितीक जावन वश । पाविल्लो तो कर्मभ्रंश । ताका दिवन गायत्री उपदेश ।
 घडयलो प्रवेश सन्मार्गात ॥१२७॥ मेघा साठ्यांचे सेवेक लागलो । दोगांय विशीं आदर वाडलो । गुरुच तो मेघाचो
 थारलो । लोभूय वाडलो ताचे विशीं ॥१२८॥ आसूं, एकदां सहज उल्यतना । आपल्या गुरुचें माहात्म्य सांगतना ।
 प्रेम वाडलें साठ्यांच्या मना । विचारलें आदरान मेघाक ॥१२९॥ घालचें बाबांक गंगोदक न्हाण । इत्सा ही म्हजी
 मनांतल्यान । म्हणुनूच तुका चड करून । धाडटां पळय हांव शिरडीक ॥१३०॥ तशेंच तुजी अनन्य सेवा । पळोवन
 दिसता म्हज्या जिवा । घडचो सद्गुरुचो संगम तुका । बसची श्रद्धा तुजीय चरणांचेर ॥१३१॥ जातलें सार्थक तुजे
 कुडीचें । परम कल्याण ह्या जल्माचें । वचून काया मन वाचें । लाग पांयांक सद्गुरुंच्या ॥१३२॥ मेघान विचारली
 तांची जात । खरेपणीं साठेय ते विशीं अज्ञात । म्हणलें कोण मुसलमानूय म्हणीत । बसतात मशिदींत म्हणून ॥१३३॥
 अविंध हें उतर पडटकूच कानांत । आयलो दुबाव मेघाच्या मनांत । मुसलमान नीच सगल्यांत । कसलें तांचें
 गुरुपण ॥१३४॥ ना म्हणल्यार साठे तापतलो । हय म्हणल्यार दुर्देशेक पावतलों । मेघाच्या मनाचो गोंदल वाडलो ।
 पडलो व्हड विचारांत ॥१३५॥ ‘इकडे आड तिकडे विहीर’ । गोंदळून जालें मन अस्थीर । पूज साठ्यांचो आगरो खर ।

केलो निर्धार दर्शनाचो ॥१३६॥ फुडे मेघा शिरडीक आयलो । मशिदीच्या आंगणांत पावलो । पायरी जेन्ना चडपाक
 लागलो । दाखयली लिला बाबान ॥१३७॥ घेतलो भिरांकूळ अवतार । धरलो हातांत फातर । म्हणलें खबरदार
 पायरी चडल्यार । मुसलमानाची सुवात ही ॥१३८॥ तूं तर ब्राह्मण उच्च जातीचो । हांव मुसलमान निचाचो ।
 तेंकल्यार भश्टकार जावपाचो । वच परतून फाटल्या पावलांनी ॥१३९॥ भिरांकूळ रागीट तें रूप । दुसरें प्रलयरुद्राचें
 स्वरूप । पळोवप्याचो जातलो थरकांप । चळचळीत कांपलो मेघा तेन्ना ॥१४०॥ मात हो राग फक्त वयलेवयर ।
 अंतरांत दयेचो हुंवार । मेघा विस्मीत भयंकर । कशें कळळें आपल्या मनांतलें ॥१४१॥ कितलें पयस अहमदनगर ।
 खंय तें जिल्ल्याचें शार । म्हजें दुबावीत अंतस्कर्ण । आविश्करण हें ताचें ॥१४२॥ बाबा जितले मारपाक धांवत ।
 तितलो मेघाचो धीर खचत । पावल एकेक फाटीं पडत । वचपाक धजनासलें मुखार ॥१४३॥ तसोच कांय दीस
 रावलो । बाबांचो रागरंग पळयलो । अखंड सेवा करीत गेलो । तरीय पटलोना विस्वास ठाम ॥१४४॥ फुडे मागीर तो
 घरा गेलो । जोर येवन हांतरुणार पडलो । थंयच बाबांचो ध्यास लागलो । आयलो परतून शिरडीक ॥१४५॥ तो जो
 आयलो तोच समलो । साईचरणीं भाव जडलो । साईचो अनन्य भक्त जालो । साईच ताचो एक देव ॥१४६॥ मेघा
 आदींचं शंकरभक्त । आसलो साई चरणीं अनुरक्त । शंकरूच फुडाराचो साईनाथ । उमानाथूय तोच ताचो ॥१४७॥
 आसलो मेघा दीसरात । साईशंकर जप करीत । आनीक कांयच नासलें बुद्दीत । मन दुबावा मेकळें ॥१४८॥ जालो
 साईचो अनन्य भक्त । साईक प्रत्यक्ष शंकर मानीत । शंकर शंकर जप करीत । मानिनासलो दैवत आनीक ॥१४९॥
 साईच ताचें देवतार्चन । साईच ताचो गिरीजारमण । इतलेच दृश्टीचो थाव घालून । मेघा नित्य प्रसन्नमन ॥१५०॥

शंकराक बेलाची आवड । शिरडींत नासलें बेलाचें झाड । म्हणून मेघा कोस देड । वचून बेल हाडटालो ॥१५१॥ देड
 कोसाचें कसलें व्हडपण । बेला खातीर चडन दोंगर पसून । पूण मेळटालें जें समाधान । वर्णन ताचें अशक्य ॥१५२॥
 पयस पयसमुल्यान बेल हाडचो । पुजासंभार पूर्ण मेळोवचो । ग्रामदेवांचो अनुक्रम घेवचो । ओंपचो सगल्यांक
 यथाविधी ॥१५३॥ मागीर तसोच मशिदींत । प्रेमान बाबांची गादी वंदीत । सेवा सगल्यो करून योग्य । पियेतालो तो
 तीर्थ पांयांचे ॥१५४॥ मेघाच्यो आनिकूय कथा । खोस जातली आयकतां । ग्रामदेवां विशीं आदरता । दिसतली
 व्यापकता साईंची ॥१५५॥ मेघा शिरडींत आसलो मेरेन । आरत दनपारची करतालो नेमान । मात आदीं ग्रामदेवतांक
 पुजून । मागिरूच वतालो मशिदींत ॥१५६॥ असो ताचो नित्यक्रम । एकदां चुकलो तो क्रम । खंडोबाचे पुजेचो
 'अतिक्रम । घडलो यत्न करून पसून ॥१५७॥ गेलो पुजा करपाक म्हणून । थकलो दार उगडपाचे यत्न करून ।
 आयलो पुजा तशीच सांडून । घेवन परत ती आरत ॥१५८॥ तेन्ना बाबा ताका म्हणीत । नाका खंड असो पुजेत ।
 पुजा पावली सगल्या देवांक । उरलो एकलो पुजे वीण ॥१५९॥ वचून पुजा करपाक सांगलें । दार बंद आसा मेघान
 म्हणलें । यत्न केल्यारूय उगडना जालें । म्हणून सांडची पडली पुजा ॥१६०॥ वचून पळय म्हणलें बाबान । मेघा
 गेलो ताकतिकेन । अजापलो दार उकतें पळोवन । आयलो अणभव उतरांचो ॥१६१॥ खंडेरायाची पुजा केली ।
 मेघाचीय घालमेल सोंपली । फुडें बाबांनी करपाक दिली । पुजा आपली मेघाक ॥१६२॥ मागीर गंधफूल सगले
 अश्टोपचार । पुजा ओंपली अती आदर । यथाशक्ती दक्षणा हार । ओंपलो फलां प्रसादूय ॥१६३॥ एकदां मकर

॥श्रीसार्वसच्चरीता॥

॥ अध्याय २८ ॥ श्रीसच्चरीति ॥
 सक्रांतीक । गोदावरीचे हाडून उदक । उटणे चंदन लावन आंगाक । बाबांक न्हाणोवर्चे दिसलें ताका ॥१६४॥
 लागतकूच फाटीक आज्जे खातीर । बाबा म्हणीत, जाय तें कर । मेघा बेगोबेग घेवन घागर । धांवलो हाडपाक
 उदक ॥१६५॥ येवचे आदीं सूर्य उदेंतेक । मेघा घागर घेवन उदकाक । घालिनासतना व्हाणो पांयांक । गेलो गोमतीचे
 देगेर ॥१६६॥ येवपा वचपाचे आठ कोस । इतली वाट लांब पयस । जातले म्हणपाचें भोव त्रास । सपनांत पसून
 आयलेना ताच्या ॥१६७॥ हाचो नासलो हुसको मेघाक । आज्जा मेळटांच गेलो उदकाक । आसता जेन्ना दृढटाय
 निश्चयाक । खोस कार्याची रोखडीच ॥१६८॥ गंगेच्या उदकान साईंक न्हाण । घालचें अशें जातकूच मन । कसले
 कश्ट कसलो शीण । फक्त शळ्वा ती प्रमाण एक ॥१६९॥ आसूं, अशें तें उदक हाडलें । तांबयो-गंगालयांत ओतलें ।
 न्हावपाक येयात आपोवंक लागले । पूण मानलेना तें बाबांनी ॥१७०॥ दनपारची आरत जाली । मंडळी सगली घरा
 गेली । जाल्या न्हावपाची तयारी सगली । जाली दनपार म्हणलें मेघान ॥१७१॥ आगरो ताचो पळोवन । साईय
 मागीर आपले लिलेन । हात ताचो हातांत धरून । पळयात कितें सांगतात ॥१७२॥ नाका रे म्हाका गंगान्हाण । असो
 कसो तूं नादान । म्हाका फकिराक कित्याक म्हणून । जाय हें उदक गंगेचें ॥१७३॥ पूण मेघा आयकना कसोच ।
 म्हादेवा भशेन जो मानता बाबांक । गंगान्हाण आवडटा म्हादेवाक । हें एकूच खबर ताका ॥१७४॥ बाबांनी म्हणलें
 दीस आयचो । मकरसक्रांतीचे परबेचो । गंगा उदकान शंकराक न्हाणोवपाचो । जातलो पळय तो प्रसन्न ॥१७५॥
 मागीर पळोवन ताचें प्रेम । आनी ताचो तो अढळ नेम । म्हणलें पूर्ण कर तुजें काम । शुद्ध अंतर्मन मेघाचें ॥१७६॥
 अशें म्हणून बाबा उठले । न्हावपाक दवरिल्ल्या पाटार बसले । मस्तक मेघा वटेन धरलें । म्हणलें थोडेंशेंच घाल

उदक ॥१७७॥ सगल्या गात्रांनी शीर प्रमूख । ओत ताचेर हळूच उदक । तें न्हातकूच पावलें कुडीक । हें तरी आयक
रे इतलें ॥१७८॥ बरें म्हणून कळसो उखल्लो । तकलेर ओत्तकूच आनंद जो जालो । “हर गंगे” म्हणून रकयलो ।
ओतलो पुराय आंगाचेर ॥१७९॥ मेघा भोव खूश जालो । शंकर म्हजो पुरायेन न्हालो । रितो कळसो जेना सकयल
दवरलो । लागलो पळोवंक तो नवल ॥१८०॥ पुरायेन जरी रकयलें उदक । तकली तितलीच वली एक । बाकी कूड
सुकी ठाक । वसांचेस्य ना थेंब उदकाचो ॥१८१॥ मेघा पूर्ण गळसणलो । लागीचो लोकूय अजापलो । अशे
भक्तांचे लाड आपलो । श्रीसाई करता पुराय ॥१८२॥ मनांत तुज्या घालचें न्हाण । चल घाल तुजे इत्शे प्रमाण ।
तातुंतूय म्हज्या अंतरांतली खूण । कळळी पळ्य तुका सहज ॥१८३॥ हेंच साईभक्तीचें वर्म । जावचो मात सुदैवान
समागम । मागीर ताका ना कितेंच दुर्गम । सगलेंच सुगम क्रमाक्रमान ॥१८४॥ उठां बसतां उलयतना । सकाळ
दनपार चलतां भोवतना । भक्त श्रद्धा थिराय धरतना । घेता करून पूर्ण मनोरथ ॥१८५॥ मात अशी कसली तरी खूण ।
प्रत्यक्ष वेब्हारांत पटोवन । प्रसंगा प्रमाण गोडी लावन । घडयताले वळख ते परमार्थाची ॥१८६॥ अशीच मेघाची
आनीक कथा । सुखावतले श्रोते आयकतां । भक्तप्रेम साईंचें पळयतां । जातलें मन खुशाल ॥१८७॥ बाबांचो एक
फोटू व्हडलो । नानांनी जो नवो दिल्लो । तोय मेघान वाड्यांत दवरिल्लो । लायिल्लो पुजेक भक्तीन ॥१८८॥
मशिदींत प्रत्यक्ष मुर्ती । वाड्यांत फोटू पूर्ण प्रतिकृती । दोनूय कडेन पुजा आरती । चलताल्यो सांज सकाळ ॥१८९॥
अशी अखंड सेवा चलतना । सहज वर्स सोंपलें तेना । मेघा फांतोडेर जागो आसतना । पळयलो दृश्टांत ताणें
एक ॥१९०॥ मेघा आसलो हांतरुणारुच । दोळे दवरून उकतेच । असो आसतना पूर्ण जागृत । पळयली स्पश्ट

आकृती बाबांची ॥१९१॥ बाबांनी पळोवन ताची जागृतता । हांतरुणार उडोवन अक्षता । सांगलें “त्रिशूल काड रे मेघा” । आनी जाले गुप्त थंयच ॥१९२॥ बाबांचीं तीं उतरां आयकून । दोळे उगडले भोव खोसयेन । बाबांची अंतर्धानताय पळोवन । मेघा भोव अजापलो ॥१९३॥ ताणे भोवतर्णी पळयलें । तांदूळ सगल्याक शिंपडिल्ले । वाड्याचें दार बंद आसलें । तरीय अजाप हें घडलें कशें ॥१९४॥ तत्काळ मशिदींत वचून । घेतना बाबांचें दर्शन । मेघान केलें दृश्टांत वर्णन । त्रिशूल कथेचें यथायोग्य ॥१९५॥ दृश्टांत पुराय ताणे सांगलो । बाबांनी महणलें “दृश्टांत कसलो” । उतरां म्हजीं तूं विसरलो । त्रिशूल काड म्हणिल्लीं ॥१९६॥ दृश्टांत म्हणून म्हजे बोल । वतकूच किंते करपाक ‘तोल । बोल म्हजे अर्थ सखोल । फट ना एकूय अक्षर’ ॥१९७॥ मेघान म्हणलें तुमीच जागयले । अशेंच म्हाका सुरवातीक दिसलें । पूण एकूय दार उकतें नासलें । म्हणून दिसलें तशें मनाक ॥१९८॥ ताका बाबांचें आयकात उत्तर । “म्हज्या प्रवेशाक लागना दार । म्हाका ना आकार ना विस्तार । वसतां निरंतर सगल्याक ॥१९९॥ दवरून म्हजेर भार । जो जालो निर्भर । ताचे सगले शरीर वेपार । चलयतां हांव सुत्रधार” ॥२००॥ आसूं, फुडें नवल विंदान । त्रिशूलाची येवजण । श्रोत्यांनो आयकात सावधान । येतलें धोरण कळून ॥२०१॥ हेवटेन मेघा जो परतलो । त्रिशूल काडपाक आरंभ केलो । वाड्यांत फोट्या कुशीक वणटीचेरे काडलो । त्रिशूल तांबड्या संगान ॥२०२॥ दुसऱ्याच दिसा मशिदींत । आयलो पुणेच्यान रामदास भक्त । प्रेमान बाबांक नमस्कार करीत । अोंपलें लिंग श्रीशंकराचें ॥२०३॥ इतल्यान मेघाय थंय आयलो । बाबांक साश्टांग प्रणाम केलो । बाबांनी म्हणलें “हो शंकर

॥श्रीसार्वासच्चरीति॥

आयलो । सांबाळ हाका तू आतां” ॥२०४॥ अशें लिंग मेळटकूच । त्रिशूळ-दृश्टांता उपरांत रोखडेंच । मेघा रावलो लिंगाक पळयतूच । जावन सद्गदीत प्रेमान ॥२०५॥ आनीक पळोवपाक अणभव लिंगाचो । आगळो वेगळो काकासाहेबांचो । श्रोत्यांनी आदरान आयकल्यार सगलो । वाडटलो भरवंसो श्रीसाई चरणांचे ॥२०६॥ दुसरे वटेन जो लिंग घेवन । वतालो मेघा मशिदींतल्यान । दीक्षित-वाड्यार न्हावन धुवन । मग्न नामस्मरणांत ॥२०७॥ कपडे धुवन आंग पुसून । फातराचेर उबे रावून । तुवालो तकलेर घेवन । स्मरण करताले श्रीसाईचे ॥२०८॥ नित्यनेमा प्रमाण । माथ्यार तुवालो उडोवन । करीत आसतना नामस्मरण । जालें दर्शन लिंगाचे ॥२०९॥ चलिलें आसतना नामस्मरण । आयजूच कित्याक जावचें लिंगदर्शन । अशे जे पडिल्ले दीक्षित विचारान । मेघा हांसत्या मुखान फुड्यांत ॥२१०॥ मेघान म्हणले “पळयात काका । लिंग दिलें बाबांनी ‘विलोका’” । काका अजापले पळोवन ताका । लिंगा वांगडा श्रेष्ठ त्या ॥२११॥ रूपरेखा आकार लक्षणीं । आयलें ध्यानांत जें पूर्वक्षणीं । तेंच तें लिंग पळोवन तत्क्षणीं । सुखावले दीक्षित मनांत ॥२१२॥ आसू, फुडें मेघाच्या हातांतल्यान । त्रिशूळ लेखन पूर्ण जावन । फोट्या कुशीक लिंग स्थापन । घेतलें करून श्रीसाईनी ॥२१३॥ मेघाक आवडटालें शंकर पुजन । करून शंकरलिंग प्रदान । केलें ताचे भक्तीचें दृढीकरण । ^३अजापीत करणी साईंची ॥२१४॥ अशी न्हय कथा एकूच । सांगीन अश्यो

१. पळ्यात, २. त्या खिणाक.

अ. अशेंच गणपती स्थापने संबंदी पके अस्त्रेक पडिल्या सपनाचे दिष्टण या, हरी सीताराम दीक्षित हाणी केलां. ते अशो - “एकदा हांव शिरडीक वतालो तेना-

मोरेश्वराच प्रधान म्हाका बोरीबंदराचेर मेळपाक आयले आनी सांताक्रांताक आपणाल्या घरांत गणपती स्थापन करचो काय कितें. (फडल्या पाणाचेर)

EEEEEEEEEEEEEEEEEI॥अध्याय २८॥EEEEEEEEEEEEEEEEE
कितल्योश्योच । पूण तातूंतल्यान वतलो ग्रंथ विस्तारत । महणून श्रोत्यांनो करात माफ ॥२१५॥ तरीय तुमी आयकुपाक
इत्सूक । महणून सांगतां आनीक एक । फुडल्या अध्यायांत साईंचें कवतूक । हाचे परस अलोकीक दिसतलें ॥२१६॥
हेमाड जावन साईं कडेन लीन । करता हें साईंचरित्राचें श्रवण । तातूंतल्यान जातलें भवभंयहरण । संकट निवारण
सगल्यांचें ॥२१७॥ संतसज्जनांनो तुमच्या आशिर्वादान । रचिल्लो भक्त हेमाडपंतान । जय अणकारीत
श्रीसाईसच्चरितांतल्यान । दृश्टांत कथनं नांवाचो हो अदृठाविसावो अध्याय सोंपता हांगाच ॥

॥ श्रीसद्गुरुसाईनाथार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

○ ○ ○

हें म्हाराजांक विचारपाक सांगलें. हांवें ते प्रमाण शिरडीक वतकूच म्हाराजांक विचारलें. म्हाराजांनी 'हय' म्हूण आज्ञा दिली. ती आज्ञा कळोवपा खातीर हांवें
मोरेश्वरावांक पत्र बरयलें आनी म्हाराजांक विचारून त्याच दिसा तें पोस्टांत उडयलें. तेच रातीं फांतोडेर सांताकूळ मोरेश्वरावांची मेवणी तातीबाई हिका सपन
पडलें आनी तातूंत एका कंत्रेलांत भोव सोबीत अशी गणपतीची मुर्ती बसयिल्ली तिका दिसली. तिणे सकाळीं उठठकूच तें सपन घरांत सांगलें आनी दुसऱ्या दिसा
म्हाराजांचे आज्ञेचें पत्र थंय येवन पावलें. अर्थात सपनाच्या माध्यमांतल्यान साईबाबांनी पयलींच सुचोवणी दिली.''

EEEEEEEEEEEEEEEEEI॥श्रीसाईसच्चरीता॥EEEEEEEEEEEEEEEEE (३८९)